

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΤΡΕΛΛΑΣ

ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΕ Ο Α' ΝΙΚΟΛΑΣ

('Από ένα 'Ημερολόγιο)

(Συνέχεια και τέλος)

Ο σολήνας έφτασε πειά ως κάτω. Σηκώ- νουν τ' χωνί ψηλά και ρίχνουν μέσα γάλα ζεστό κι' αυγά χτυπημένα. Τό γάλα κατεβαίνει στο σολήνα γλου-γλουκίζοντας. Ο άγιος τινάζει και σπαρταράει, τ'ά δόντια του ξεσφίγγονται και άνασαινει βα- θειά... Έχει μελανιάσει ή όψη του, ή φλέβες του λαιμού του φου- σκάνουν, φουσκάνουν σάν νά πρόκειται νά σπάσουν, τ'ό στήθος του τινάζεται άπότομα. Ο άρχινοσοκόμος τού κλει τ'ό σαγόνι, ψι- θυρίζοντας άνάμεσα σ'ά δόντια του :

— Καλύτερα νά σκάσης !... Τ'ό μαρτύριο τέλειωσε. Ο κ. Έπιμελητής τραβίει έξω τ'ό σω- λήνα, τόν δίνει σ' ένα νοσοκόμο και φεύγει. Ο άρχινοσοκόμος λύνει τόν άγιο άπ' τήν έυλίμη πολτρώνα. Τόν άφήνουν γερά σφιγ- μένο μέ τ'ό μανδύα και τόν βάζουν νά κάθεται σέ μιά άκρη...

Ο άγιος δέν έχει συνέρθει άκόμα. Κοντανασαίνει, εινε κόκκι- νος, τ'ά μάτια του έχουν μείνει πεταγμένα έξω. Βογγάει σιγά, σκύβει τ'ό κεφάλι του και κλαίει, χωρίς νά τόν καταλάβουν... Τ'ά δάκρυα κυλούν σ' άσπρα τόν γένεια και πέφτουν στο χοντρό καραβόπανο τού ζουρ- λομαντιά. . . . .

Τ'ή νύχτα.—Νύχτασε κι' έλας... Νυχτώνει γρήγορα δώ μέσα. Τ'ό σκο- τιάδι πέφτει χωρίς-νορίς, βαρú κι' άπαίσιο... Όταν καθήσαμε στο τραπέζι γιά τ'ό δει- πνο ή άγιος έλειπε. Τόν βάλανε νά πλαγιά- ση πριν άπ' τ'ό βράδυ. Φαίνονται άρρωστος, δέν μπορούσε νά σταθή στα πόδια του, έτρε- με σύγκομος σάν νάχε κρυάδες...

Πέσαμε στα κρεβάτια μας κατά τις δέ- κα. Μέσα στο νοσοκομείο δέν άκούγεται παρά τ'ό κλάψιμο τού σημαδιακού. Τόν τυ- ραννούν τ'ά ποντίκια. Ο Σαράντης σπαι- νει άπόψε. Ούτε κι' ή Ντάνος σηκώνεται όπω- ς άλλοτε νά κάνει τή προσευχή του γο- νατιστός κάτω, μέ τ'ό μέτωπο άκουμισμέ- νο στις κρύες πλάκες. Όλα τ'ά σκεπάζει ή σιωπή, μιά σιωπή βαρειά κι' ατέλειωτη, χωρίς άρχή και χωρίς τέλος, ή σιωπή τής βουβής νύχτας, μέσα σ' ένα φρενοκομείο !... Έξω ξανάρχισε νά βροχή...

Κανείς δέν περνάει άπ' τ'ό δρόμο... Ο νοσοκόμος πού φυλάει βάρδια κουτουλάει στην καρέκλα του. Ο ύπνος μού βαραίνει τ'ά βλέφαρα και μέσα στη μουγαμάρα π' ά- πλώνεται γύρω μου νομίζω πως θά κοιμη- θώ γιά νά μη ξυπνήσω ποτέ πάλι !... Έξα- φνα μιά στριγγή κραειά, κάτι σάν γέλιο και σάν χουχούτισμα, άκούγεται άπ' τόν άντικυρνώ θάλαμο κι' άνηχάει σ' όλο τ'ό νοσο- κομείο παράξενα :

Ού-ού-ού... ά-ά-ά... χού-ού-ού... ού-ού-ού !... Σηκάνομαι άπάνου λαχταρισμένος, ή νοσοκόμος ξυπνάει και τινάζεται σαστισμένα. Η φωνή ξανακούγεται πάλι στριγγλική, περιγελαστική, άπ' τ'ή σοφία κατεβαίνουν ή άλλοι νοσοκόμοι μέ τ'ά νυχτικά τους, πόρτες άνοίγουν και βροντοχτυπάν μέ βία, ειν' όλοι στο πόδι και τ'ό σκούξιμο στο θάλαμο όλο και μεγαλώνει σάν νά σφουρίζουν πολλές μάζι άτμομηχανές, σάν νά μουκάνει όλο- κληρο κοπάδι βοδιών...

Ο νοσοκόμος πού ξύπνησε πειά καλά τρέχει και χτυπάει, μέ τις γροθιές του σάν φρενιασμένους τήν πόρτα τής κάμαρης τού άρ- ρωστού ειν' όλοι στο πόδι, σκούζουν και γελάνε κακαριστά, βε- λάζουν σάν τ'ά βώδια... Τ'ά σκουξίματά τους δέν έχουν τίποτα τ'ό άνθρώπινου...

Ο νοσοκόμος πού ξύπνησε πειά καλά τρέχει και χτυπάει, μέ τις γροθιές του σάν φρενιασμένους τήν πόρτα τής κάμαρης τού άρ- ρωστού ειν' όλοι στο πόδι, σκούζουν και γελάνε κακαριστά, βε- λάζουν σάν τ'ά βώδια... Τ'ά σκουξίματά τους δέν έχουν τίποτα τ'ό άνθρώπινου...

Ο άρχινοσοκόμος τρέχει πρώτος στο θάλαμο μ' ένα ξύλο στού χέρι. Τόν άκολουθούν ή νοσοκόμοι, ή θυρωρός, ή καθαριστής. Δίνει μιά κλειδιά στή μισάνοιχτη πόρτα και τήν άνοίγει, βροντώντας τήν στον τοίχο...

Κιττάμε στο θάλαμο. Κάτω άπ' τ'ό θαμπό φώς τού γκασιού ή άρρωστοι χερποιασμένοι ή ένας μέ

τόν άλλο, χοροπηδούν γύρω άπό κάποιον πούναι πνευμένος κάτω άνάσκελα, χωρίς νά σαλειή, μέ τ'ά χέρια και τ'ά πόδια άνοιχτά. Τόν διακρίνω καλά τώρα. Ειν' ή άι Νικόλας ή ίδιος. Άσάλευ- τος και χλωμός, σάν νεκρός. Οί άρρωστοι βουβαίνουν μέ μιάς και συμμαζεύνονται στις γωνίες, φοβισμένοι. Τρέχουν τούς νοσοκο- μους. Τους έχει τιθασέψει τ'ό άλύπητο ξύλο...

Ο άρχινοσοκόμος μπαίνει στο θάλαμο και σκύβει κοντά στον άγιο. Τού πιάνει τ'ό χέρι, άκουμπάει τ' αυτό τόν στο στήθος του, στο μέρος τής καρδιάς κι' άφουγκράζεται. Κανείς δέν μιλάει. Οί άρρωστοι κρύβονται ή ένας πίσω άπ' τόν άλλο.

Ο άρχινοσοκόμος σηκώνεται άπάνου και κυττάει τούς νοσοκό- μους σαστισμένα. Φαίνεται σάν νά τάχη χάσει. Εινε χλωμός, τ'ό σαγόνι του τρέμει άλαφρώς. Έξαφνα τούς σπρωχνει άπότομα και τρέχει δέξω :

— Τ'ό γιατρό !... Πούν' ή γιατρός ;...

Ο γιατρός πού κοιμάται μέσα στο νοσοκομείο τή νύχτα έχει ξυπνήσει κι' άνεβαίνει. Άκούει τόν άρχινοσοκόμο π' όλο και τού ψιθυρίζει γρήγορα-γρήγορα, άκολουθώντας τόν ζοπίσω... Μπήκαν μαζύ στο θάλαμο. Οί νοσοκόμοι σηκώσαν τόν άγιο και τόν βάλανε στο κρεβάτι. Τ'ό κορμί του ειν' άλύγιστο, ξυλοισμένο. Έχει πεθάνει φαίνεται άπό όρα... Ο για- τρός ξεκουμπώνει τ'ό ποικαμύσο του και τόν εξετάζει. Έστερα άνασηκώνεται και κοι- νάει τ'ό κεφάλι του. Ναι, πέθανε !... Μά πώς ;... Έτσι άξαφνα ;...

Κάτι ψιθυρίζουν μεταξύ τους σιγά. Φαί- νονται ταραγμένοι. Οί άρρωστοι τ'όποιοι σ'ά κρεβάτια τους. Καμώνονται πως κοι- μούνται, μέ τ'ά βλέφαρά τους παίζουν κάθε τόσο... Έχουν τάχα καταλάβει ;... Φοβούνται μονάχα ;...

Ο γιατρός φαίνεται σαστισμένος. Στέ- κει στη μέση τού θαλάμου σ'ά να μαρμά- ρωσε. Ο άρχινοσοκόμος ξύνει τ'ό ηγούτιο του, κυτώντας άρηρημένα τ'ό νεκρό. Έπει- τα στρίβει άπότομα, βγαίνει δέξω και γυρί- ζει μέ τ'ό φορείο. Γενέφει στους νοσοκόμοι, σηκώνουν γρήγορα-γρήγορα τ'ό ξυλοισμένο σώμα, τ'ό άποθέτουν πάνω σ' αυτό και τ'ό μεταφέρουν στον νεκροθάλαμο.

Οί άρρωστοι έχουν μαζευτεί κουβάρι στα κρεβάτια τους. Περιμένουν νά τους χτυ- πήσουν. Ρίχνουν κανένα γρήγορο βλέμμα και ξανακαμίνονται τόν κοιμισμένο... Ο γιατρός κι' ή νοσοκόμοι τραβήχτηκαν στο γκασιό. Φαίνονται πάνω στη φωτι- σμένη πόρτα ή σιές τους πού χερπονοούν άπότομα. Φιλονικάνε μέ πείσμα... Αυτό κρα- τεί πάνω άπό όρα. Κι' ύστερα άποτρα- βιούνται γιά νά κοιμηθούν, τ'ά φώτα λιγό-

στεσαν, ή ίδια βουβαμάρα δπλώνεται γύρω... Σκότωσαν τόν Άγιο !... Τ'ό σκέφτεσαι και σού φαίνεται σάν ψέμμα, σάν κακό όνειρο... Τρέψτε, τ'ό δειλιό.—Ηρθε πρωί-πρωί ή διευθυντής. Έβρινε στο γραφείο πολύ όρα. Είχαν μαζευτεί εκεί όλοι και μιλούσαν. Όταν άνέβηκε και μπήκε στον θάλαμο τόν νεκρών μέ τόν κ. Έπιμελητή, τούς γιατρούς και τούς νοσοκόμους ζοπίσω, φαινόταν κατσούφης και νευρικός. Είδε τ'ό νεκρό και κατέρηξαν πάλι όλοι κάτω...

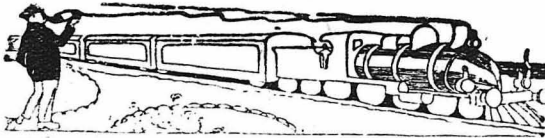
Δέν καταλαβαίνο τί τρέχει. Νευρικός, ψιθυρίσματα, μιές κουβέντες. Οί γιατροί τ'ό ρίχνουν στους νοσοκόμους. Τόν χτύπη- σαν φαίνεται πολύ, τόν σακιάεσαν στο ξύλο και πέθανε. Οί νοσο- κόμοι τάχουν μέ τόν Έπιμελητή. Έκαμε κάποιο λάθος στή σίτιση ! Δέν μπορείς νά βγάλεις άκρη...

Κοντά τ'ό μεσημέρι φαίνεται πως συμφώνησαν. Βήκαν τή λύση. Τόν έπνιξαν ή άρρωστοι ! Άνέβασαν κι' έλας όλους τούς ζουρλο- μαντιές και τούς δέσανε. Τους χτυπούν άλύπητα !... Τόν άγιο τόν φέρανε ή δικού του άπό έπαρχία και φύγαγε πάλι. Δέν έχει κανένα έδώ. Τόσο τ'ό καλύτερο όπως. Ο' άποφύ- γοιμο τ'ό θόρυβο... Τ' άπομεισήμερο βγάλανε τήν κάσα τού νοσο- κομείου άπ' τ'ά ύπόγεια, τόν νύσανε, τόν άπίθωσαν σ' αυτή και τόν σηκώσαν γιά τ'ό νεκροταφείο. Άκολουθούν ζοπίσω ή καθαρι- στής, ή γυναικία του κι' ή άρχινοσοκόμος... Άρραίες ψυχάλες πέ- φτουν άπ' τόν ουρανό...

Ο Σημαδιακός στέκει πίσω άπ' τήν πόρτα και κλαίγεται όπως πάν- τα :

— Γλυτώστε με άπό δαύτα !... Μ' έφαγαν !... Μ' άράνισαν !... Ποντίκια !... Ποντίκια !... Ο Ντάνος έχει άνεβει σέ μιά

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΕΞΥΠΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΓΜΑΤΑ

Οι άσχημοι αδελφοί Παρίς, Ποιός άρεσε περισσότερο στην κ. Ντ' Αρζανσόν. Τά κλλάια του ντέ Φριέξ. Ένας εξυπνος χαρακτήρισμός της Σοφίας Άρνου. Όταν ο Ναρμπόν άπαγγέλει ο κόσμος... νυστάζει!... Η δηκτικότης του Ταλλεϋράνδου. Τό δωρο του προς την κ. Ταλλιέν. Ένα φύλλο συκής!... Η προκήρυξις του Σουβαρώφ. Όπως τά ταμπουράκ.

Έρωτησαν κάποτε την κυρία ντ' Αρζανσόν. την σύζυγον του Έγνου του Λουδοβίκου 14ου, ποιός από τους δύο αδελφούς Παρίς τής άρεσε περισσότερο. Σημειώσατε ότι οι αδελφοί αυτοί εφημίζοντο, στο Παρίσι, για τη μεγάλη τους άσχημιά. — Όταν είμαι με τον έναν, ...προτιμώ τον άλλον! άπήντησεν εξυπνότευτα ή κυρία ντ' Αρζανσόν.

Μιά μέρα, ο ντ' Αρνό-Μπακούάρ πήγε να επισκεφθή τον διανοούμενο και περίφημο ευφυολόγο κόμητα ντέ Φριέξ. Τόν βρήκε στο δωμάτιο της τουαλέτας του την ώρα που χτενιζόταν θύλοντας δέ να τον κολλιμεντάρι του ειπε: — Ω; και τά μαλλιά σας άκόμη έχουν κατί από τη μεγαλοφυΐα σας. — Φέρο'τε μου έν τουαυτή περιπτώσι ένα ψαλλίδι, να τά κόψω και να σας τά δώσω να τά φορέσετε ως περούκα! άπήντησεν ευφρόνεστα ο ντέ Φριέξ.

Έπαινοσαν κάποτε έννοιον της Σοφίας Άρνου κάποιος σύγχρονος της άριστοκρατίας, φημιζόμενη για τό πλήθος των έρωτικών της περιπειών. — Πράγματι, ειπε ή Άρνου, εινε θαυμασία γυναίκα!... Τρέφει ξεχωριστή συμπάθεια προς... ο λ ο τ ο ν κ ο σ μ ο !...

Ό κόμης Λουί ντέ Ναρμπόν, ο μοναδικός φίλος του Ταλλεϋράνδου, περπατούσε μιά μέρα μαζί του, και τού άπήγγειλε τους τελευταίους στίχους του. Στη στροφή ενός δρόμου, ο Ταλλεϋράνδος παρετήρησε, στο αντίκρουτο πεζοδρόμιο, έναν διαβάτη που χαμουρούταν. — Βλέπεις, Ναρμπόν, ειπε τότε στον φίλο του, τι κάνεις για να έλθης την κακή συνήθεια να άπαγγέλεις πάντα δυνατά!...

Ό Ταλλεϋράνδος άρχισε τό στάδι του, ως γνωστόν, ως άββάς. Στά 1801, ή κυρία Ταλλιέν, άκούσασα να γίνεται λόγος στα σαλόνια για τό πνεύμα του νεαρού άββά, θέλησε να τον γνωρίση και τον προσέκαλεσε στο σπίτι της. Ό νεαρός άββάς έδέχθη την πρόσκληση, κι έπισκέφθη την κ. Ταλλιέν ή οποία τον υπεδέχθη φρονώντας ένα φόρεμα άραχνοϋφαντο, μέσα από τό οποίο διεφαινετο όλο τό σώμα της.

Ό νεαρός άββάς νέος τότε άκόμη, ήταν υπερβολικά συνεισταλμένος. Τάχασε λοιπόν όταν ειπε ότι ντυμένη την κ. Ταλλιέν. Κοκκίνησε, άρχισε να ξεροκαταπίνη, κι έχασε τά λόγια του. Η κυρία Ταλλιέν άρχισε να τον περσιζή για την συστολή του αυτή, και ο Ταλλεϋράνδος έφυγε κατατροματισμένος. Την επομένη ή κυρία Ταλλιέν έλαβε ένα μεγάλο βιβίον επί του οποίου ύπηχε ή έξης έπιγραφή: «Πολυτελής άμφίσις για την κυρία Ταλλιέν». Έσπευσε λοιπόν νάνοιξή με συγχνιση τό βιβίον, φαντάζεσθε όμως την έκκλησή της όταν ειπε ότι μέσα σ' αυτό δέν περιείχετο παρά... ένα φύλλον συκής! Τότε μόλις έννόησεν ότι έδραχκετο περί έκδικίσεως του νεαρού άββά.

Ό Ταλλεϋράνδος ήταν καστικότερος στους ανθρώπους, τους οποίους δέν συμπαθούσε. Μεταξύ αυτών συγκατελέγετο και ο Μαρέ, δούε ντέ Μπασσάνο. — Δέν γνωρίζω παρά ένα μόνον άνθρωπον ήλιθιώτερο του Μαρέ!... ειπεν μιά μέρα ο Ταλλεϋράνδος. — Ποιον; τον έρωτησαν. — Τόν... δούκα ντέ Μπασσάνο!

Μετά την δεινήν ήττα που υπέστη στην Έλβετία ο στρατάρχης Σουβαρώφ έδημοσίευσε μιά κομπωδή προκήρυξη άπειθυνομένην στους στρατιώτες του. — Δέν βαρύνε! ειπεν ο βασιλέας της Πρωσίας όταν του τό άνήγγειλαν αυτό. Ό Σουβαρώφ μοιάζει με τό ταμπουράλο: όσο πιο δυνατά τό χτυπούν, τόσο περισσότερο θόρυβο κάνει!

καρέκλα και κυττάει τή νεκρική συνοδεία που βγήκε κι έβλας στο δρόμο και προχωρεί κάτω άπ' τις πιπεριές. Κάνει μ' εϋλάβεια τό σταυρό του και ψαλλοϋδάει. — Άμομοι έν δδφ... άμομοι έν δδφ Κυριου άλληλουΐασασα!... Χάρης Σταματιου

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΠΑΛΛΑΝΤΕΣ

ΤΟ ΠΕΤΡΩΜΕΝΟ ΦΙΔΙ

Τό νιό τ' άντρώγεο αιγά στο λόγο άνηφορίζει κρατούμενο άπ' τά χέρια. Λάμπει στα μάτια του ή χαρά· ή άγάπη τούς γιομίζει τις δύο καρδιές μ' άστέρια.

Τό πρόσωπο της νιόνυφης δλόγιομο φεγγάρι! Λάμπει φλοισιά γιομάτη. Λεβέντικα στο πλάγι της πατιές τό παλληκάρι με φορεσιά χιονιάτη!

Μάγια ή πλανεύτρα ή "Άνοιξη καλόβουλη τούς στένει μες στη γλυκειά της ώρα: Τά σπάρτα, την άργάμπελη, τη λυγαριά άνθομένη κι' όλα της γής τά δωρα.

Γιατί κ' ή Φύση δλόγιορα γάμους ώραίους γιορτάζει, παντρεύει τά λουλουδία, με δαχτυλλία φρωτεινά βλογεί κι' άρροβωνιάζει πουλιά και πεταλούδια.

Και πάει τό νιό τ' άντρώγεο να στήση τη φωλιά του σ' ένα λευκό σπιτάκι, μικρό όσο καϊν' στην κορφή (δοξάζω τ' όνομα του!) τό "Αη Γιώργη τό έκκλησάκι.

Ξάφρον, από βράχον κούφαλο, νιάνοντας τό κρού διχαλωτό γλωσσίδι, πετιέται σταχτοπράσινο κι' όλόρθο τό θερίο ό τάπικας, τό φίδι!

Κακή φωτιά στα μάτια του τά στρογγυλά σπιθίζει! Δειπιδωτό, φριχτό, τό σαραντάππηχο κορμι νιάνεται: σφουρίζει τό στέρμα τ' άνοιχτό!

Κι' ό νιός, που μίς στις φλέβες του τό αίμα έχει πυρσώσει, κι' άντρας, να όρμηση βούλεται, τό φίδι να κοικώση ή πρώτος να πεθάνη!

Μά να! ή γυναίκα έπρόφρασε, τό θάνατο άψηφάει πετιέται πρώτη εκείνη! Τι να την κινή τη ζωή—έρμη ζωή κι' άς πάη! χωρίς τον άντ' άν μεινη!

Κ' έτσι, θυσία προσφέρεται. Με χέρια σταυρωμένα, παρακαλεί και κλαίει, και στο έκκλησάκι του βουνοϋ, με μάτια βουρκαωμένα, όρνει φωνή και λέει:

— "Αη Γιώργη μου θαματουρή, πρόφρασε, τρέξε, ιδέ μας! μεγάλη σου είναι ή χάρη! Σε κράζω μ' όλη την ψυχή, "Αη Γιώργη, γλύτωσε μας, "Αη Γιώργη, καθάλαξη!"

Κι' ό θάμα! να στοϋ υπέρβουρον τό κόνισμα σαλεύει του "Αη Γιώργη ή ζωργαφιά, παίρνει ζωή κι' όλοσσην θεριεύει, γιγαντεύει, με ήρωική όμορφιά!

Τό χρυσοπέταλο άι του τον φέρει φτερωμένο σε τρόπαια καινούρια, σάν όταν στον παλιό καιρό πατούσε σκοτωμένο τό Δράκοντα με φούρια.

Φλόγα στους ώμους τό μαντί του Άγίου και φουντάει! Μά πριν τό θείο κοντάρι τό κρούσι, από τον τρέμον τό φίδι μαρμαράνει και γίνεται λιθάρι!

Στό φτωχικό τό κόνισμα ό "Αη Γιώργης ξαναμπάινει στεγνά από τ' άγιο θάμα. Σταυροκοπιέται τό καλό τ' άντρώγεο, διαβαίνει και πάει... και πάει άντάμα.

Κι' άπόμειν' έτσι ό τάπικας στην άκρη κει του δάσου σαράντα δεγριές λιθάρι, Σαράντα ναναι βλοηητό και μέγα τ' όνομα σου "Αη Γιώργη καθάλαξη!

Στέφ. Δάφνης

Στά χωρία της Μεσσηνίας στέφεται ένας φράσις λαϊκός θρύλος, που άνε' φέρεται σ' ένα περσιζο λιθνο όμοιασμα δράκοντος, εθρικομένο σε στενά μονοπάτι μεταξύ δύο βουνών. Άπό τό θρύλο αυτό έμπνευσθη την άνατομή μπαλλάντα του ο ποιητής κ. Στέφ. Δάφνης. Άηιοποιείται εδώ για πρώτη φορά.